

Tue Suomen Kuurosokeat ry:n toimintaa

Voit tukea toimintaamme itsellesi sopivalla tavalla:

- tule mukaan vapaaehtoistoimintaan
- tee kertalahjoitus
- tee testamenttilahjoitus
- tee merkkipäivälahjoitus
- tee säännöllinen kuukausilahjoitus

Tili: FI56 5541 2820 0125 82, OKOYFIHH

Rahankeräyslupa: RA/2018/719, lupa on voimassa 01.01.2019-31.12.2021
koko Suomen alueella Ahvenanmaata lukuun ottamatta.

Kysy lisätietoja Janikalta: janika.lanne@kuurosokeat.fi tai 040-6512511

Tuntosarvi

Suomen Kuurosokeat ry:n järjestö- ja jäsenlehti
5/2019

Susannasta tuli yrittäjä
Henkilökohtaiselle avulle on tarvetta

Pääkirjoitus.....	3
Henkilökohtainen apu	4
Kalakerho 25 vuotta	7
Shakkimestaruus jälleen Pirkolalle	10
Keilakilpailuissa jättiläisvoitto	11
Kelan palvelupisteet kesällä	12
Käsityöyrittäjän tarina	13
Valmistuville kuurosokeille kannustusapuraha	15
Ilmoitukset.....	16
Tue toimintaamme	20

Kansikuva: Susanna Viik leikkaa kangasta leikkurilla. Lue hänen mietteitään yrittäjyydestä s. 13. Kuva: Susanna Viikin kuva-arkisto.

Takakannen kuva: Puiden ensimmäisiä vihreitä lehtiä. Kuva: Heidi Häyrynen

Tuntosarvi
45. vuosikerta
ISSN 0358-2280

Julkaisija
Suomen Kuurosokeat ry

Taitto
Heidi Häyrynen

Päätoimittaja
Heidi Häyrynen
p. 040 753 2026
viestinta@kuurosokeat.fi

Viestinnän työryhmä 2019
Leila Rytimaa ja Sanna Paasonen.
Työntekijöiden edustajat
Heidi Häyrynen, Jaakko Evonen

Yhteinen sähköposti
viestintaryhma@kuurosokeat.fi

Hinta
Vuosikerta 25 euroa. Suomen Kuurosokeat ry:n jäsenille ja asiakkaille ilmainen. 11 numeroa vuodessa printtilehtenä, pistekirjoituksella, Daisy-äänilehtenä, sähköisenä Lue-tus-ohjelmassa ja pdf-näköislehtenä verkossa.

Tilaukset ja osoitteenmuutokset
Suomen Kuurosokeat ry,
Insinöörinkatu 10, 33720 Tampere.
s-posti:osoitteenmuutos@kuurosokeat.fi

Toimiston aukioloaika
ma-pe klo 9.00–15.00

Painopaikka
Grano Oy, Vantaa

Toimituksella on oikeus käyttää lehden juttuja yhdistyksen internet-sivuilla www.kuurosokeat.fi.

Opinnot, työelämä ja kuulonäkövamma

Kuulonäkövammaisia lapsia opiskelee tällä hetkellä perusopetukseen integroituina. Yhteiskunnan moniarvoisuus opitaan siis jo pienestä: vammattomat oppilaat tottuvat siihen, että luokassa on muutama oppilas, joilla on avustaja, tulkki tai erilaisia apuvälineitä.

Vammaisellekin henkilölle on iso askel siirtyä toiselta asteelta jatko-opintoihin. Lukio ja ammattikoulu ovat kaikille suomalaisille tavallisia vaiheita, erityisnuorille myös valmentavat linjat. Hyvin sujunut opintopolku ja myönteinen minäkuva perusasteella vahvistavat valmiuksia hakeutua jatko-opintoihin.

Ammatillisiin opintoihin kuuluu työharjoittelu. Monesti siihen liittyy lista vaatimuksista, joita harjoittelun pitää sisältää. Kuulonäkövammaisella on oikeus saada myös suoraan opintoihin liittyvää harjoittelua.

Suomen Kuurosokeat ry:ssä ei ai-
van kaikkiin aloihin kuuluvaa harjoittelua voida toteuttaa. Pyrimme kuitenkin tarjoamaan nimenomaan

kuulonäkövammaisille henkilöille opintoihin liittyvää työharjoittelua tai työssäoppimista ja muita tukia työelämään.

Kuulonäkövammaisten henkilöiden näkyväksi tekeminen osaamisen kautta poistaa ennakkoluuloja ja muuttaa käsityksiä meistä niin ryhmänä kuin yksilöinä. Kädentaitoihin perustuvaa osaamista esitellään myyjäisten ja näyttelyiden kautta, asiantuntijaosastosta esimerkiksi rekrytoimalla kuulonäkövammaisia ohjaajiksi leireille ja tapahtumiin.

Rohkeutta yrittäjyyteen ja työmarkkinoille kasvatetaan vertaistuen ja apuvälinetuntemuksen sekä oikeiden palvelujen piiriin ohjaamisen kautta.

Hyvä koulutus takaa paremmat mahdollisuudet kaikille, ja siksi myönnämme toisesta asteesta alkaen kannustusapurahoja kuulonäkövammaisille valmistujille. Muistakaa aina hakea niitä!

Milla Lindh, järjestöohjaaja ■

Huumorin ja avustajan avulla eteenpäin

Teksti ja kuva: Heidi Häyrynen

Keittiössä kuuluu kotoisa kahvin porina. **Antti Tiisala** myhäilee, kun **Katja Lahdensuu** kaataa vieraille kahvia. Katja toimii Antin henkilökohtaisena avustajana, ja yhteistyö on sujunut kaikin puolin hyvin.

– Olen enemmän kuin tyytyväinen, Antti kertoo.

Antilla on kuulonäkövamma, jonka takia hän ei pärjäisi kotonaan ilman toisen henkilön apua. Hänellä on oikeus 30 avustajatuntiin kuukaudessa. Yleensä avustuskertoja on kaksi viikossa, mutta joskus useamminkin. Henkilökohtaista apua hän saa päivittäisiin asioihin, joita ei näkövammansa takia pysty itsenäisesti hoitamaan. Avustaja käy esimerkiksi ruokakaupassa, apteekissa ja pankissa, hoitaa kukkia ja auttaa kodin siisteydessä sekä tiedonsaannissa.

Tänään käydään yhdessä läpi päivän lehteä. Antti kuuntelee tarkasti, kun Katja lukee lehden uutisotsikot ääneen. Kun kohdalle osuu kiinnostava aihe, siihen syvennyttään tarkemmin. Välillä jutustelun lomaan pääsee rai-kuvat naurut.

Uuden edessä

Asiat eivät ole olleet aina näin hyvin. Antin vaimon menehdyttyä elämäntilanne oli haastava. Vaimo oli siihen asti pitänyt huolta kodista, ja hän oli yhtäkkiä uuden edessä.

– Silloin kun vaimo kuoli, jäin tyhjän päälle. En ollut ikinä laittanut ruokaa tai siivonnut. Se tuntui aika ankealta, Antti muistelee.

Hän sai sairauksiensa takia kotisairaanhoidoa ja siivouspalveluja. Hiljalleen myös kotitaloustyöt alkoivat sujua. Heikko näkö teki kuitenkin arjesta vaikeaa.

– Virheitä tuli paljon joka asiassa. Laskut vanhenivat, sillä en nähnyt päivämäärää. Pankissa allekirjoituksesta ei tullut mitään. Ruokia pilaantui.

Tiedonsaannissa hän turvautui naapureiden ja läheisten apuun.

– Naapureilta kuulin, ketkä olivat kuolleet ja syntyneet, kun en nähnyt lehdestä lukea. Lapsilta sain myös tietoa.

Tilanne ratkesi Antin päästyä silmälääkäriin. Sairaalan kuntoutusohjaaja alkoi järjestää yhdessä Suomen Kuurosokeat ry:n aluesihteerin (nykyinen

Henkilökohtainen avustaja auttaa tiedonsaannissa. Katja lukee ääneen päivän lehden otsikot, ja Antti kertoo, mitkä aiheet kiinnostavat häntä eniten.

palveluasiantuntija) ja kaupungin vammaispalvelujen sosiaalityöntekijän kanssa Antin asioita kuntoon. Hänelle löytyi myös henkilökohtainen avustaja Lavialta.

Arjesta sujuvaa

Henkilökohtainen apu on ollut Antille erittäin tärkeä, sillä avustaja toimii osittain myös näön ja kuulon korvaajana. Arki on nyt sujuvampaa ja osallistumismahdollisuudet kasvaneet. Yhdessä voi lähteä vaikka paikallisille Maamoottoripäiville. Sekin helpottaa arkea, että Katja asuu lähellä.

– Välillä, kun Katja menee ohi, hän voi toimittaa jonkin pienen asian sivumennen, Antti kertoo.

Katja on aiemmin tehnyt osastoapulaisten töitä. Henkilökohtaisen avustajan työhön hän päätyi sattuman kautta, kun erään potilaan omainen pyysi häntä hoitamaan kotiin.

– Sanoin, että tottakai. Sen jälkeen ei ole ollut työtöntä päivää. Olen nyt ollut nyt kuusi vuotta henkilökohtaisena avustajana, ja niistä kolme vuotta Antilla, Katja sanoo. Hän on viihtynyt työssään hyvin.

– Tykkään vanhemmista ihmisistä. Itse en saanut koskaan itselleni iso-vanhempia. Kyllä ihminen semmoisia kaipaa.

Katja on jatkanut kouluttautumista

töiden ohessa. Hän on nyt suorittanut sekä kotityöntekijän näyttötutkinnon että henkilökohtaisen avustajan tutkinnon. Kuulo- ja näkövammaa ei opinnoissa tosin käsitelty kovin paljon. Niistä hän on oppinut lisää käytännössä. Esimerkiksi sen, että asiakkaan kodissa kaikella on paikkansa. Näkövammaisen on vaikea löytää esineitä, jos vaikkapa saksien ja suurenuslasin paikkaa on vaihdettu.

– Tämä on hänen kotinsa, ei minun, joten tavarat ovat niin kuin hän haluaa. Silloin hän tietää, mistä ne löytyvät.

Toinen tärkeä asia kuulonäkövammaisen kanssa työskennellessä on tukea kotona pärjäämisessä. Siihen pyritään kuntouttavalla työotteella. Antti osallistuu kodin askareisiin kuntonsa mukaan. Hän viikkaa vaatteita ja laittaa pyykkejä.

Kaikki on mennyt mukavasti, ja Antti kehuu Katjan auttavaisuutta. Yksi asia nousee kuitenkin ylitse muiden.

– Huumorintaju on tärkein. Jollain lailla, jos ois tosikko, ei tulisi mitään, hän tuumii. Katja on samaa mieltä.

Alalle kaivataan lisää tekijöitä

Vaikeavammaisen on vammaispalvelulain mukaan mahdollista saada henkilökohtaista apua päivittäisiä toimia varten kotona ja kodin ulkopuolella. Henkilökohtaisena avustajina työskenteleviä on Suomessa noin 25 000. Alalle kaivataan kuitenkin lisää työntekijöitä, sillä henkilökohtaisen avun käyttäjien määrä kasvaa koko ajan.

– Henkilökohtaisista avustajista on pulaa. Tilanne toki vaihtelee jonkin verran alueittain, kertoo viestintä- ja yhteiskuntasuhteiden asiantuntija **Katja Keto** Henkilökohtaisten Avustajien Työnantajien Liitosta.

Syitä avustajien liian vähäiseen määrään hän arvioi löytyvän alan vähäisestä arvostuksesta. Takana voi olla

toisaalta ennakkoasenteita ja osittain myös tiedon puutetta. Työnkuvaa ei tunneta riittävän hyvin.

– Toinen merkittävä syy on se, ei tietenkään aina, mutta usein henkilökohtaisen avustajan työ on osa-aikaista. Tämä taas ei houkuttele niitä työntekijöitä, joille tämä kyseinen työ olisi pääasiallinen elanto.

Avustajille ei ole muodollisia pätevyys- ja koulutusvaatimuksia, vaan sopiva koulutus vaihtelee tehtävän mukaan. Vuodesta 2018 lähtien on voinut myös suorittaa henkilökohtaisen avustajan tutkintonimikkeen antavan koulutuksen.

Lähde: JHL, Finlex, Heta-Liitto ■

Kalakerho juhli 25-vuotistaivaltaan Enontekiöllä

Teksti: Irja Rantatalo

Kuvat: Irja Rantatalon kuva-arkisto

Kalajoen ABC:llä aamiaisella. Sieltä jatkoimme Ouluun vielä pienelle tauolle. Kemin rautatieasemalla odoteltiin tovi lisää porukkaa.

Kalakaverit järjesti 25-vuotisjuhlapilkitapahtuman Enontekiöllä huhtikuussa. Matka alkoi Hervannasta Tampereelta yöllä kello yhden aikaan kohti pohjoista. Aamukuudelta olimme

Lounastimme Pellossa Vihreällä Pyssäkillä, josta sitten jatkettiin suoraan Hotelli Hettaan. Majoituimme ja illalla paikalliset Lapin laulajat tanssittivat porukkaa.

Kerholaiset yhteiskuvassa.

Lumikenkäkävelyä

Perjantaina aamulla pääsi hotellin takana olevalle jäälle pilkille, ja osa kokeili lumikenkäkävelyä. Kävimme tutustumassa Enontekiön kirkkoon, jossa saamelaispappi **Heli Kinisjärvi** kertoi Enontekiön kirkon historiasta. Tutustumisen jälkeen kävimme kahvilla seurakuntakodilla, jonka takana oli aitauksessa poroja.

Osa kerholaisista tutustui Enontekiön Tunturi-Lapin luontokeskuksessa Lapin luontoon, historiaan ja kulttuuriin sekä **Lauri Pappilan** upeisiin lintuihin.

Rento kisapäivä

Lauantaina aamulla lähdimme Leppäjärvelle pilkkikisoihin. Kelotin rantamajojen isäntä **Markku Laulumaa** otti meidät lämpimästi vastaan ja esitteli paikkoja. Isäntä ja veljeni **Pentti Rantatalo** ajoivat muutamia kelkkakyydillä jäälle pilkkimään. Välissä sai käydä grillaamassa makkaraa ja kahvilla. Mökkikylän lemmikkiporo Luukas tervehti meitä myös yllättävän läheltä.

Jää oli tuolloin vielä noin 70 cm paksu, joten se kesti vielä hyvin pilkkimistä. Huhtikuu onkin Lapissa hienoa aikaa, kun on keväistä ja valoisaa. Kisatunnelma oli rento. Sää oli myös upea ja aurinkoinen, eikä jäällä ollut yhtään vettä.

Punnituksen jälkeen lähdimme takaisin Hetta-hotellille, jossa illalla palkittiin kisaajia. Joukkuepokaalin sai tänä vuonna Tampere Turtolan porukka.

Sunnuntaina vuosikokouksessa päätimme, että vuoden 2020 pilkkikisat pidetään Lappajärvellä Hotelli Kiviti-pussa. Kokous valitsi vuodelle 2020 uudeksi apuvetäjäksi **Mauno Kungak-sen**. **Irja Rantatalo** jatkaa päävetäjänä. Osa porukasta kävi vielä pilkillä hotellin takana Ounasjärven jäällä. Sunnuntaina lumi alkoi vähän sulaa, muttei ihan vedeksi vielä. Juhlakakukahvit nautimme vanhoja reissuja muistellen.

Maanantaina aamupalan jälkeen otettiin vielä ryhmäkuva. Sitten lähdettiin etelää kohti. Bussissa pidettiin

Irja Rantatalo pilkillä järven jäällä.

Lappi-aiheinen tietokilpailu. Tampereelle saavuttiin maanantaina myöhään illalla väsyneenä, mutta yhtä

kokemusta rikkaampana. Matka sujui tutun kuljettajamme **Jyrkin** kyydissä hyvin.

Pilkkikilpailun tulokset

Naiset, heikkonäköiset

1. Tuula Korsbäck 364 g
2. Eveliina Potkonen 356 g
3. Paula Laht 317 g
4. Ulla Kungas 301 g
5. Irja Rantatalo 133 g
6. Hilja Niiranen 107 g
7. Tuula Oinonen 97 g
8. Sinikka Hautalahti 0 g

Miehet, heikkonäköiset

1. Tarmo Laht 458 g
2. Seppo Kamppinen 424 g
3. Vesa Pikkuhookana 341 g
4. Oiva Hellman 240 g

Aarne Pirkola, Hannu Honkiniemi, Kari Rantatalo ja Timo Leppäjärvi eivät saaneet kalaa.

Miehet, näkevät

1. Ahti Rytimaa 540 g
2. Timo Hautalahti 251 g

3. Matti Kungas 239 g
4. Raimo Oinonen 196 g
5. Arto Rajala 155 g
6. Jan Korsbäck 71 g

Mauno Kungas ja Jesse Hautalahti eivät saaneet kalaa.

Joukkueet

1. Tampere Turtola 1116 g
2. Tampere Hervanta 771 g
3. Oulu 695 g
4. Vantaa 649 g
5. Kungas-perhe 540 g
6. Lahti 435 g
7. Alavus 251 g
8. Lappi 133 g

Pienin kala 11 g, Tuula Oinonen

Suurin kala 308 g, Seppo Kamppinen

Opas-sarja 1450 g

Yhteispaino 6040 g ■

Pirkola jälleen shakkimestariksi

Teksti ja kuva: Jaakko Evonen

Kuurosokeiden shakin SM-turnaus käytiin 3.–5.5.2019 Kuurosokeiden Toimintakeskuksella, Tampereella. Kilpailun voitti hallitseva mestari **Aarne Pirkola**. Mestaruus on hänelle nyt neljäs peräkkäinen.

– Voitto tuntuu hyvältä. Olen

Aarne Pirkola.

harjoitellut paljon shakkia tänä keväänä, Pirkola kertoo.

Turnaus oli hänestä haastava ja mukava. Hän antaa myös tunnustusta muille mukana olleille pelaajille. Itse lajista Pirkola toteaa seuraavaa:

– Shakki on hyvä harrastus. Se kehittää muistia, ajattelukykyä ja ongelmaratkaisutaitoa. Suosittelen kaikkia kokeilemaan shakkipeliä.

Tulokset

1. Aarne Pirkola, 5 pistettä
2. Ari Suutarla, 4 pistettä
3. Kyösti Ylkänen, 3 pistettä
4. Kauko Ronkainen, 2,5 pistettä vertailu. Kaukon hyväksi vertailupisteet Villeen (4)
5. Ville Mäki, 2,5 pistettä, vertailupisteet Kaukoon (3)
6. Seppo Kamppinen, 1,5 pistettä
7. Samuli Kujanpää, 1 piste
8. Santeri Grönlund, 0,5 pistettä ■

Kuurosokeille jättimenestys näkövammaisten SM-keilakilpailuissa

Mitalistit ryhmäkuvassa. Vasemmalta Sari Isaksson, Jaakko Evonen, Esko Jäntti ja Martti Avila.

Teksti: Jaakko Evonen

Kuva: Jaakko Evosen kuva-arkisto

Jyväskylässä käytiin 4.5. näkövammaisten SM-keilailun henkilökohtainen kilpailu ja parikilpailu. Päivä oli Kuurosokeat Keilailijat (KSK) -joukkueelle suurmenestys. Keilailijat saivat yhteensä neljä SM-mitalia. Seuraavassa ovat heidän sijoituksensa luokittain.

Alkukilpailussa keilattiin kuusi sarjaa. Sen voittaja meni suoraan finaaliin. Toinen ja kolmas kilpailivat keskenään kahden sarjan semifinaalissa. Myös finaalissa käytiin kaksi sarjaa.

Miesten B4-luokassa **Jaakko Evonen** oli alkukilpailuissa kolmas pistein 934. Hän voitti semifinaalissa **Hari Ahosen** (Keski-Suomen Näkövammaiset KSN) pistein 352-344. Finaalissa vastakkain olivat Evonen ja **Jere**

Pienkellomäki (Helsingin ja Uudenmaan Näkövammaiset HUN). Evonen voitti lopulta kultaa pistein 325-288.

Naisten B2-luokassa **Sari Isaksson** ylsi alkukilpailussa toiseksi. Pisteitä Isaksson sai 976. Semifinaalissa Isaksson oli **Pia Väliahoa** (KSN) parempi pistein 324-156. Finaalissa kisasivat **Tuija Näsilä** (HUN) ja Isaksson. Näsilä vei kultaa ja Isaksson oli hopealla tuloksella 347-329.

Miesten B2-luokassa **Martti Avila** selvitti alkukilpailujen jälkeen tiensä jatkoon ollen toinen tuloksella 1059. Semifinaaleissa Avila sijoittui kolmanneksi **Seppo Ahosta** (PSN) vastaan pistein 343-422. Kultaa vei **Esa Martikainen** (HUN) pistein 361, toiseksi sijoittui Ahonen tuloksella 310.

Miesten B3-luokassa **Esko Jäntti** oli alkukilpailussa kolmas pistein 1032.

Pronssimitali tuli Jäntille **Veli Jääskeläistä** (Tampereen Seudun Näkövammaiset TSN) vastaan käydyssä semifinaalin jälkeen. Jäntin tulos oli 298 ja Jääskeläisen 364. Kultaa voitti **Seppo Virkkunen** (Varsinais-Suomen Näkövammaiset VSN) ja hopealle ylsi Jääskeläinen pistein 430-324.

Sinikka Hautalahti oli naisten B2-luokan alkukilpailujen viides. Hänen tuloksensa oli 394. Myös **Kerstin Maksimainen** oli viides naisten B3-luokan alkukilpailussa pistein 527. He eivät kuitenkaan selvinneet jatkoon. Kummassakin luokassa keilasi viisi kilpailijaa.

B2-B4-luokkien parikilpailussa pari Avila-Jäntti oli neljäs, Isaksson-Evonen viides ja Hautalahti-Maksimainen kymmenes. Kaikkiaan kisapareja oli 11. ■

Kela: muutoksia palvelupisteiden aukioloaikoihin kesällä

Kesä tuo poikkeuksia osaan Kelan palvelupisteiden aukioloajoista. Suurimmat palvelupisteet ovat auki normaalisti, pienemmät poikkeavasti.

Kela muistuttaa, että asiakkaat voivat nyt varata myös entistä enemmän aikoja etukäteen. Kelan puhelinpalvelu on avoinna kesällä maanantaista perjantaihin kello 9–16. Asioida voi myös Kelan verkkoasioinnissa.

Tarkempi listaus Kelan palvelupisteiden aukioloajoista yhteystietoihin löytyy verkosta osoitteesta www.kela.fi/palvelupisteiden-haku. Palvelunumerot on listattu www.kela.fi/palvelunumerot. Kelan verkkoasioinnin osoite on www.kela.fi/asiointi. Verkkoasiointiin tunnistaudutaan verkkopankkitunnuksilla tai mobiilivarmenteella. ■

Käsityöyrittäjän tarina

Teksti: Jaakko Evonen

Käsityöt olivat näkyvästi esillä Kuurosokeiden Toimintakeskuksella huhtikuussa järjestetyissä kevätmyyjäisissä. Mukana oli myös **Susanna Viikin** töitä, kuten vaatteita ja pussukoita.

Viikin tie ei ole ollut helppo. Hän joutui jättämään uupumuksen vuoksi tekstiiliartesaanin ja vaatetusomelijan opinnot kesken. Susanna ei kuitenkaan luovuttanut, vaan päätti työkyvyttömyyseläkkeellä ollessaan ryhtyä sivutoimiseksi käsityöyrittäjäksi vuonna 2017. Nykyisin hänellä on Suviaanna-yritys.

– Käsityö on aina ollut tärkeä osa elämäni, joten oli helppo valita tämä ala. Enemmän ongelmia tuottaa se, että en osaa hillitä taitojani. Ompelen, neulon, kudon ja virkkaan monenlaisia tuotteita, kertoo Viik.

Susanna kuvailee itseään seuraavasti:

– Sinnikkyys ja periksiantamattomuus ovat vahvuuteni. Vaikka luovutan helposti, kun vastoinkäymisiä tulee, päädyn kuitenkin jatkamaan ja näytän kaikille taivaanmerkit.

Hän on suunnitellut itse yrityksensä kotisivut ja logon.

Apuna yrittämisen perustamisvaiheessa oli Näkövammaisten liiton yrittäjyysneuvoja **Hanna Karesjoki**. Suomen Kuurosokeat ry:ltä Viik kertoi saaneensa avustusta laitteiden hankintaan. Tukena ovat olleet myös Susannan mies ja omat vanhemmat.

Susannan tyypillinen työpäivä on seuraava. Hän suunnittelee

Mekon kanttauksen ompelua. Kuva: Susanna Viikin kuva-arkisto.

työhuoneessaan tuotteen ja aloittaa sen valmistelut. Siihen kuuluu esimerkiksi luonnosten ja kaavojen piirtäminen. Sitten kangas leikataan, ja se ommellaan vaatteeksi. Ilta-aikaan Susanna rentoutuu mielellään sohvalla ja tekee virkattuja pussukoi- ta. Hän on omien sanojensa mukaan käytännössä koko ajan töissä. Susanna haaveilee omasta liikkeestä, jossa olisi myynnissä vaatteita ja kankaita.

Käsityöyritysten arvostusten puute on Susannan mielestä haaste yrittäjyydessä.

– Asiakkaat kuvittelevat, että käsi-työläinen tekee töitä vain huvikseen.

Tästä syystä tuotteita ostetaan huono- sti, jos hinnat ovat heidän mielestään liian korkeat. Onneksi en ole luovutta- nut, koska ostavat asiakkaat löytyvät, kun uskoo omaan työhönsä ja ar- vostaa itse tekemäänsä.

Myös aistivammat vaikeuttavat eri ti- lanteissa toimimista.

– Isoissa tapahtumissa kuulee kovan hälinän vuoksi huonosti. Näkövam- ma olisi ollut myös hidaste, jos minul- la ei olisi apunani kuittitulostinta. Kun asiakas haluaa kuitin, minun ei tarvitse sitä kirjoittaa, kun asiakas saa sen tu- lostettuna.

Myyntipiste Suomen Kuurosokeat ry:n syyskokouksessa 2018. Kuva: Heidi Häy-rynen

Susanna painottaa, ettei koe kuu- lonäkövammaa esteenä missään ta- pauksessa vaan ainoastaan hidastee- na.

Käsitöiden lisäksi hänelle ovat tärkeitä oman musiikin tekeminen ja koi- ratanssi. Lisäksi hänellä on mielessä opintojen jatko.

– Kyllä minä aina keväisin haluaisin jatkaa opintoja, kun huomaan, että on valmistujaisia siellä ja täällä. Tällä hetkellä olen kuitenkin sitä mieltä, että en tarvitse tutkintotodistusta. Opin

paremmin käytännössä kuin kou- luympäristössä.

Hän pitää yrittäjälle tärkeänä ominai- suutena monilahjakkuutta. Samaan kaavaan kangistuminen ei tule siksi kysymykseenkään.

Yrittäjyydestä haaveileville Susanna toteaa lopuksi:

– Uskalla unelmoida ja toteuttaa it- seäsi. Tärkeää on myös, että pyytää apua, jos sitä tarvitsee. Sitä ei pidä hävetä. ■

Valmistuva kuurosokea voi hakea kannustusapurahaa

Kuurosokea / kuulonäkövammaisen henkilö voi hakea Suomen Kuuroso- keat ry:ltä kannustusapurahaa. Apura- ha on suunnattu tänä vuonna valmis- tuville.

Yhdistys haluaa kannustusapurahalla tukea vastavalmistunutta jatko-opin- noissa ja palkita uurastuksesta.

Hakemukset osoitetaan palveluasian- tuntija Harri Peltolalle. Lisätiedot 040 505 4683, harri.peltola@kuurosokeat. fi. Liitä hakemukseen kopio todistuk- sesta.

Myönnettävät summat ovat:
ylioppilas 500€

ammattillinen perustutkinto, ammatti- tai erikoisammattitutkinto (150 opin- topistettä) 500€

muut ammatilliset tutkinnot tai am- matilliset opinnot harkinnanvaraisesti 200-500€

alempi ammattikorkeakoulu- ja kor- keakoulututkinto 750€

ylempi ammattikorkeakoulu- ja kor- keakoulututkinto 750€

lisensiaatintutkinto 750€

tohtorintutkinto 1000€ ■

Kuurosokeiden kerhot

Tampereen kerho

Tampereen kuurosokeiden kerho tekee ti 18.6. kesäretken Hämeenkyröön F.E. Sillanpään maisemiin. Lähtö noin klo 9 osoitteesta Valtaraitti 9. Paluu noin klo 16.

Heinäkuussa kerho lomailee.

Seuraavaksi kerho kokoontuu ti 27.8. klo 13–16. Paikkana VTS Ristontalon katutasen monitoimitilat. Valtaraitti 9. Aiheena sisäkorvaistute. Mukana maahantuojojen edustajia: Advanced Bionics, Cochlear ja Med-EL.

Satakunnan kuurosokeiden kerho

Kesäkuussa kerho tekee kulttuuriretken Turkuun 12.6. Auton lähtöajat: Ulvilan "vanha paikka" klo 8.45, Porin vanha linja-autoasema klo 9 ja Rauman linja-autoasema klo 9.45. Kahvitauko menomatalla Mynämäellä Tuomaan tuvassa. Tutustumme mm. palvelutalo Salmelaan, Turun yliopiston kasvitieteelliseen puutarhaan ja Turun kauppahalliin, jossa voidaan juoda päiväkahvit.

Heinäkuu on kerhon lomakuukausi.

Syyskausi alkaa 14.8. syysretkellä Karviaan. Tutustumista laulaja Anne

Mattilan taidemuseoon ja kahvilaan. Retken muut tutustumiskohteet vielä avoinna. Huom! Tilatkaa tarvittaessa tulkki.

Ilmoittautumiset ja tieto tulkin nimestä 25.7. mennessä Sainille: puh. 0400 532 413 tai saini.lepisto@gmail.com.

Kalakaverit

Kerho järjestää onkikisat 23.–25.8.2019 Lomakeskus Lepolassa, Lahdessa. Osoite Sipurantie 32.

Yhteiskuljetus pe 23.8. klo 14 Tampereelta Virtainpolun puoleiselta portilta. Paluu su noin klo 15.

Hinta: majoitus puolihoitolla 120 eur/ viikonloppu. Bussikuljetuksen omavastuu kuurosokeilta 10 e, tulkit ja avustajat 50 e (Tampere-Lahti-Tampere)

Sitovat ilmoittautumiset 28.6. mennessä: rantatalo.irja@gmail.com, puh. 046 546 8298 tai vesa.pikkuhookana@gmail.com, 050 536 8770 (vain tekstiviestit).

Tapahumat

Liikuntaleiri kuurosokeille ja kuulonäkövammaisille

Aika ja paikka: 19.–22.8.2019 (ma-to), Varalan Urheiluopisto, Tampere.

Vertaisohjaajat: Esko Jäntti ja Milla Lindh sekä Varalan henkilökunta ja soveltavan liikunnan opiskelijoita.

Hinta: 80 e / osallistuja sisältäen ohjelman, majoituksen 2–3 hengen huoneessa, ruokailut ja saunomiset. Alustava varaus tehty 15 osallistujalle. Ole nopea ja tule liikkumaan!

Ohjelmassa luvassa mm. rentoutusharjoituksia, tasapainoa, kirkkovesoutua. Tutustumista Flowpark-kiipeilykeskukseen tai kalliolaskeutumis- ta, kuntosaliharjoitteita, kehonhuoltoa, paritanssia, Pyynikki-patikointia jne.

Tarkka ohjelma lähetetään ilmoittautuneille. Varala sijaitsee Pyynikinharjun rinteessä Pyhäjärven rannassa noin 4 kilometriä Tampereen rautatieasemalta.

Lisätiedot ja sitovat ilmoittautumiset 28.6. mennessä: milla.lindh@kuurosokeat.fi, puh. 040 774 9207.

Ennakkotieto: kansainvälinen kuurosokeuspäivä

Helen Kellerin syntymäpäivää ja kansainvälistä kuurosokeuspäivää vietetään jälleen 27. kesäkuuta. Tuolloin Kuurosokeiden Toimintakeskuksella on avointen ovien päivä kello 14–17. Osoite Insinöörinkatu 10, Tampere.

Tarkempi ohjelma julkaistaan lähempänä ajankohtaa. Seuraa Suomen

Kuurosokeat ry:n verkkosivuja, Facebook-fanisivua ja sähköisiä viestintäkanavia.

Helsingin viriketoiminta

Kesäkuun toimintaa:

Ulkoilupäivä Oittaaan ulkoilualueella Espoossa

To 6.6. klo 13–16. Kokoontuminen ulkoilukeskuksella, os. Kunnarlantie 33–39. Alkuverryttely, lenkkeilyä, mölkyä, frisbeegolfia ja uintia halutessasi (mukaan uikkarit ja pyyhe). Angry Birds -puisto. Halutessasi mukaan omat eväät tai vierailu Oittaaan kahvila-ravintolassa. Mukana vetäjä Jaana Marttila ja virikeohjaaja Anita Palo. Ei yleistulkkauksia.

Ilmoittaudu Anitalle viimeistään ma 3.6.

Pannu kuumana

Ti 11.6. klo 12.30–15 Iiris. Suomen Kuurosokeat ry:n Helsingin aluetoimisto, 4. kerros. Marjaniementie 74, Helsinki. Kahvit toimistolla. Jos hyvä sää, lähtö kävelylle ja vaikkapa jäätelölle. Sateella ollaan toimistolla: keskustelua tai yhdessä pelaamista. Paikalla virikeohjaaja Anita Palo ja palveluasiantuntija Heli Lappalainen. Kahvitarjoilu (1 e). Ei yleistulkkauksia.

Harrastuspiiri: Avaruus ja Apollo -ohjelma

To 13.6. klo 10–12 Iiris, Suomen Kuurosokeat ry:n Helsingin aluetoimisto. Järjestäjinä kommunikaatiopalvelut ja Helsingin viriketoiminta. Tilassa induktio. Aamukahvit (1 e).

Aiheesta kertomassa Russ Palmer. Miten kuurosokeana voi tutustua tulkin avustuksella pienoismallien kautta avaruusaluksiin? Yhteiskeskustelua ja mahdollisuus kysymyksiin. Mukana virikeohjaaja Anita Palo ja kommunikaatiotyöntekijä Sanna Nuutinen. Ei yleistulkkausta, tilaa tarvittaessa tulkki. Tilaisuuden jälkeen voi jatkaa Vanhankaupunkiin ulkoilupäiville.

Ilmoittaudu Anitalle tai Sannalle viimeistään ti 4.6. Yhteystiedot: sanna.nuutinen@kuurosokeat.fi tai 044 738 0191.

Ulkoilupäivä Vanhankaupunginlahdella Helsingissä

To 13.6. klo 13–16. Kokoontuminen Koskenrannassa, Katariina Saksilaisenkatu 9.

Tutustumista Tekniikan museon näyttelyihin. Torstaisin vapaa pääsy. Vierailu Vanhankaupungin koskella ja kävelyä Vanhankaupunginlahden ja Arabianrannan maisemissa. Lopuksi ravintola Koskenranta. Mukana vetäjä

Jaana Marttila ja virikeohjaaja Anita Palo. Ei yleistulkkausta. Ilmoittaudu Anitalle viimeistään ma 10.6.

Ulkoilupäivä Hakunilan urheilupuistossa Vantaalla

Ti 18.6. kello 13–16. Kokoontuminen Hakunilan uimahallilla, Sotungintie 17.

Alkuverryttely, kävelyä ja pihapelejä (säävaraus). Mahdollisuus uimaan (uimahallimaksu) oman oppaan/tulkin kanssa. Lopuksi voi nauttia omia eväitä tai käydä uimahallin kahviossa. Mukana vetäjä Jaana Marttila ja virikeohjaaja Anita Palo. Ei yleistulkkausta.

Ilmoittaudu Anitalle viimeistään to 13.6.

Kommunikaatiopiiri: Retki Pokrovan luostariin

Ke 19.6. klo 9–16 Elfvinginkuja 11, (Jorvas), Kirkkonummi. Kokoontuminen klo 9 Helsingin päärautatieaseman sisällä, ison aikataulun alla. Lähi-juna klo 9.37 Kirkkonummelle.

Tutustumista luostariin: ympäristön kuvailua, tulkkausta ja opastusta. Ruokailu, menu koko ryhmälle enemmistövalinnan perusteella. Lisätiedot ja tarkka ohjelma ilmoittautuneille. Ei yleistulkkausta. Omavastuuna matkat ja ruokailu. Paluu klo 15.03 junalla, saapuminen Helsinkiin klo 15.52.

Menu 1: Borssikeittoa (vegaani), smetanaa, kaalipiirakka. Pokrovan makea kahvileipä ja kahvi/tee. 20 e

Menu 3: Pozarskyn kyljykset, muhennettua perunaa. Pokrovan makea kahvileipä ja kahvi/tee, 26 e.

Sitovat ilmoittautumiset ja erityisruokavaliot sekä ruokavalinta viimeistään ke 5.6. Anitalle tai Sannalle: sanna.nuutinen@kuurosokeat.fi tai 044 738 0191.

Suomalainen ravintola Elite

Ti 25.6. klo 16–20 Helsingin Töölössä. Eteläinen Hesperiankatu 22, Helsinki. Suomalaista ruokaa, yhdessä oloa. Ruokailut ym. omakustanteisia. Ei yleistulkkausta.

Ilmoittaudu Anitalle viimeistään ti 11.6.

Ulkoilupäivä Pirttimäessä Espoossa

To 27.6. klo 13–16. Kokoontuminen ulkoilumajalla, Kunnarlantie 110. Tule nauttimaan luonnosta ja rennosti yhdessäolosta! Lenkkeilyä, kahvila. Halutessasi omat eväät, makkaranpistoa tai muuta grillattavaa. Samana päivänä Helen Kellerin päivä ja kansainvälinen kuurosokeuspäivä. Jos jää aikaa, Anita järjestää tietokilpailun Helen Kelleristä. Luvassa pieni palkinto. Vetäjänä Anita Palo. Ei yleistulkkausta.

Ilmoittautumiset Anitalle ma 24.6. Yhteystiedot: anita.palo@kuurosokeat.fi, tekstiviestit / WhatsApp 040 837 7896

Sekalaista

Ilmoitukset lehteen

Tuntosarven 6–7/2019 ilmoitukset lähetettävä toimitukseen viimeistään 1.6. klo 12 mennessä. Yhteystiedot: viestinta@kuurosokeat.fi.

Päivyri

21.6. Kesäpäivänseisaus

22.6. Juhannuspäivä

27.6. Helen Kellerin päivä, kansainvälinen kuurosokeuspäivä ■